

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

De personis, quae non tenentur, nisi in quantum facere possunt. Cap. XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

par. 5. cap. 7. num. 41. & 48. & alij apud Barbof. d. all. 92. num. 16. & tunc etiam ad Metropolitanum appellatur iuxta d. cap. licet & c. Romana, & d. Quarant. loco citato vers. similiter.

S V M M A R I V M.

- 1 Numerantur persona, que secundum ius civile non tenentur nisi in quantum facere possunt.
- 2 Tales, qui fruuntur dicto beneficio, carcerari nequeunt.
- 3 Alimenta ad quam summam taxari debeant.
- 4 Ab huiusmodi taxatione non datur appellatio.
- 5 Pendente lite, an debitor sit ad mittendus ad dictum beneficium, an carcerari possit.
- 6 De iure canonico hoc beneficium conceditur clericis etiam in minoribus ordinibus constitutis.
- 7 An Clerici in minoribus, ut gaudeant predicto privilegio, habere debeant requisita Concilij Tridentini sess. 23. de ref. cap. 6.
- 8 An gaudeant predicto beneficio, si se in forma camera obligauerint, vel iurauerint.
- 9 An eodem beneficio inuentur clerici excommunicati.
- 10 In quibus casibus clerici predicto beneficio priuentur.
- 11 Clericus renunciare non potest huiusmodi privilegio.
- 12 Item nec Parens, nec Patronus, nec Socer, nec Maritus. Iuramentum non obligat contra bonos mores, ibidem.
- 13 An donans huiusmodi privilegio

- renunciare possit.
- 14 Prater renunciare potest dicto beneficio.
 - 15 Item filius beneficio l. 2. ff. & C. quod cum eo.
 - 16 Socius, ac miles predicto beneficio etiam tacite possunt renunciare.

C A P. XIII.

De Personis, quæ non tenentur nisi in quantum facere possunt.

Dico 1. quod secundum ius civile hoc privilegio gaudent qui pro socio conueniuntur l. sunt qui ff. de Re iud. §. sed & si quis Inst. de Action.

Secundò Parentes vtriusque sexus, ut in citatis iuribus.

Tertiò Patronus, ac Patrona. l. Patronus ff. de re iud.

Quartò Maritus d. l. Patronus, ac l. maritum ff. sol. matr. & eius hæredes, hoc est communes filij ex eodem matrimonio suscepti, non autem heredes extranei d. l. maritum l. quia tale, ubi Bart. n. 3. ff. sol. matr. idè Bart. in l. verum nu. 5. ff. pro soc. nisi fortè maritus conueniatur ab extraneo dotata: quia tunc non gaudet hoc privilegio, ut decisum refert Ricc. in Collect. decis. 227. par. 1.

Eodem beneficio gaudet vxor l. non tantum ff. de re iud.

Quintò Socer iuxta l. sicut autem & l. seq. ff. eod. tit. de re iud.

Sextò is, qui ex causa suæ donationis conueniatur l. inter eos ff.

FFF 2 de

de re iud. d. 9. sed & si quis. idem dicendum est in dotante etiam extraneo: huiusmodi enim dotatio respicit solum fauorem recipientis, & non dantis; & ideo censetur mera liberalitas l. si extraneus ff. de iur. dot. Ricc. in Collect. dec. 227. par. 1. Giurb. decis. 45. num. 11.

Septimò, Miles, qui sub armata militia stipendia meruerit litem miles ff. de re iud.

Octauò frater eodem beneficio utitur aduersus fratrem, quia alter alterum alere tenetur, si egeat; & ideo potest se tueri ea exceptione, dolo facis, quia petis quod statim restitutus es Ias. in d. 9. sed & si quis numer. 4. Thomat. dec. 85. n. 41. & alij apud Giurb. decis. 45. num. 14. idem de Sorore dicit Ricc. in Collect. dec. 227. par. 1. quamuis contrarium teneat glos. in l. verum ver fratemitatis, & ibi Bart. num. 3. ff. pro Soc.

Nonò eadem ratione hoc beneficio utitur filius etiam emancipatus aduersus Patrem Ias. in d. 9. sed & si quis numer. 3. immò etiam aduersus extraneos filiosfam. hoc priuilegio gaudet, siue cum illis contraxerit cum Patris voluntate, aut sine, si ad hereditate Patris se abstineat iuxta l. 2. ubi Doctores comm. ff. et C. quod cum eo Vrsill. ad Affliet. dec. 308. nu. 20. Franc. dec. 70. & 181. & 221. Paris. cons. 94. num. 12. & 43. lib. 1. Giurb. dec. 42. num. 1. & alij apud Gratian. discept. 799. num. 6. non haberet tamen hoc priuilegium in bonis castrensis, vel

quasi, quæ habebat tempore contractus, quorum contemplatione creditores contraxerunt, vt decisum refert Ricc. in Collect. dec. 231. par. 1.

Ex quo fit, vt tales, qui huiusmodi fruuntur beneficio, carcerari nequeant Ang. in d. 9. sed & si quis nu. 1. Inst. de Actio: Thomat. d. decis. 85. nu. 42. sed sequantur fructus relicta eis congrua portione Genens. in Prax: Archiep. cap. 3. num. 16. Vulp. in Prax: iudic. cap. 41. nu. 13. & seq. congrua autem portio ea dicitur, qua commodè, & honestè viuere possint: attenda qualitate personæ, & reddituum arbitrio Iudicis Genens. d. cap. 3. post n. 20. Vulp. ubi supra Bellett. iit. de Cleric. debit. d. 1. num. 11. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. ref. 422. ubi etiam dicit, quod regulariter hæc alimenta sunt taxanda ad quartam partem reddituum eius rei, de qua agitur, vel ad summam ducatorum 24. nisi aliud personæ qualitas exposcat; non enim attenditur proprietas rerum, nec quantum ex venditione rerum redigeretur glos. in d. 9. sed & si quis ver. potest Giurb. dec. 45. n. 1. Ias. ubi supra num. 11. ubi dicit, quod in hoc habenda est ratio fructuum patrimonij, non autem valoris iuxta l. ius alimentorum, ibi, vt non vniuersum redditum patrimonij in alimenta decernat ff. ubi pup. educ. deb. nec datur ab huiusmodi taxatione appellatio quoad effectum suspensiuum Grat. discept. 726. num. 17. & alij communiter.

- 3 Adde, quod etiam pendente iudicio, ac lite, an debitor sit admittendus ad dictum beneficium, regulariter carcerari non debet: quia si carceretur, & postea contaret, eum esse admittendum, grauaretur grauamine irreparabili *Barbos. in cap. Odoardus nu. 3. de solut. Vulp. in Prax. iudic. cap. 41. num. 14. Gratia. disc. 222. num. 41.*
- 6 Dico 2. quod de iure canonico hoc beneficium conceditur etiam clericis, qui dicuntur milites caelestis militiae, *ut in d. cap. Odoardus, dummodò pauperes sint, ut ibi notant Doctores communiter. paupertas verò probatur ex communi reputatione, vel si clericus habeat redditus non excedentes scuta 25. Genuens. d. cap. 3. nu. 19. Seraphin. dec. 33. & 173. quem refert Ricc. in Collect. dec. 1750. & in ea probanda non est scrupulose agendum, sed vrbane, ut dicit Barbos. in d. cap. Odoardus n. 3.*
- Hoc autem priuilegium Doctores extendunt etiam ad clericos in minoribus ordinibus constitutos, aut prima tonsura initiatos, etiam si in eis non concurrat requisita Concilij *sess. 23. de ref. cap. 6.* quia Concilium desiderat hæc requisita quoad fori priuilegium; & ideo non debet extendi de vno casu ad alium, *ut dicit Nozar. apud Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 237. Bellett. tit. de Cleric. debit. §. 1. num. 5. & ita in his terminis censuit Sac. Cong. apud Farinac. dec. 147. par. 4. Diuers. quicquid dicat Couar. var. lib. 2. cap. 1. numer. 9. & alij apud*
- 8 *Barbos. loco cit. nu. 8.* quod procedit, etiam si se se in forma camere obligauerint *Couar. lib. 2. var. cap. 1. nu. 9. vers. quoties verò. Galles. de oblig. camer. q. 19. numer. 1. Genuens. cap. 3. numer. 13. & alij, quos refert, & sequitur Ricc. in Prax. ut supra par. 1. ref. 264. vbi dicit, ita in praxi seruari, quorum opinio mihi videtur verior, non enim video, cur in hoc casu Clerici gaudere non debeant huiusmodi beneficio inducto in fauorem totius ordinis clericalis, quicquid in contrarium dicat Bellett. d. tit. de Cleric. debit. §. 2. numer. 7. Barbos. in d. cap. Odoardus nu. 23. & alij apud Gratian. discept. 799. num. 20. idemque dicendum, si agatur vigore instrumenti iurati, nam tunc etiam admittuntur ad hoc beneficium *Bellett. d. §. 1. n. 2. Couar. loco cit. Genuens. d. cap. 3. num. 13. vbi dicit, ita seruari in Curia Archiep. Neap. contra Ric. in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 267. & alios apud Vulp. in Prax. iud. cap. 20. num. 14. vbi subdit, quod si Clericus in tali casu se constituat in carceribus, & deinde petat absolutionem à iuramento, potest obtenta absolutione instare pro beneficio d. cap. Odoardus.**
- 9 An verò hoc priuilegio gaudeant Clerici excommunicati? affirmatiuè respondet *Ricc. in Prax. par. 1. ref. 263. Barbos. in d. cap. Odoardus num. 18.*
- 10 Hæc autem conclusio à nonnullis Doctoribus limitatur in Clerico debitore pensionis: tunc enim non inuatur exceptione *d. cap. sed potius debet dimitte-*

re beneficium; æquum enim non est, quod retineat beneficium, & pensionem non soluat, ut post Brun. dicit Genuens. d. cap. 3. nu. 10. quod intellige, si pensionis impositioni personaliter consenserit cum obligatione camer. & iuramento; secus si consensus per alium est præstitus secundum Gom. in compen. Vtriusq. signatura versus fin. ver. stamen ad hoc Gratian. discept. 222. num. 50: Barbof. in d. cap. odoardus nu. 6. mihi verò semper placuit sententia Couar. d. lib. 2. var. cap. 1. num. 9. vers. quoties verò, vbi indistinctè tenet, quod si talis clericus inopia grauetur, potest vti dicto priuilegio, quamuis lite pèdente solutio pensionis non cesset, cuius opinionè approbavit signatura Papæ, ut refertur in Prax. Archiep. Cur. Neap. cap. 3. in addit. vers. contrarium.

Limitatur 2. in Clerico, qui negavit debitum iuxta glos. & DD. in d. cap. odoardus num. 6. quod intellige, quando dolo, & culpa negavit; secus si ex iusta causa, ut dicit Afflid. decis. 379. & ibidem Vrsill. num. 3. immò etiã si à principio debitum negauerit, si deinde debitum agnoscat, vel ante vel post sententiam, adhuc gaudebit dicto beneficio Genuens. d. cap. 3. num. 5. Ricc. in Prax. for. eccl. par. 1. resol. 258. & in Collect. decis. 1750. quod procedit, etiamsi debitum fateatur post tres conformes Genuens. d. cap. 3. num. 13. vbi citat Put. decis. 56: Ricc. in Prax. par. 1. ref. 266. Bellett. loco cit. §. 1. n. 2. Barbof. vbi supra nu. 16. Couar. var. d. lib. 2. cap. 1. num. 9. vers. quo-

ties verò, contra Gom. in compend. vtriusq. signat. versus fin.

Limitatur 3. in clerico conuen- to adione reali: quia tunc non iunatur dicto beneficio Vulp. in Prax. iudic. cap. 41. num. 14. & alij apud Barbof. in d. cap. odoardus n. 20: quemadmodum nec maritus gaudet huiusmodi priuilegio in tali casu, ut dicit Bart. in l. maritum num. 1. ff. sol. matr. Genuens. loco citato numero 9.

Limitatur 4. quando Creditor esset pauperior clerico, tunc enim Clericus non gaudet dicto beneficio Bellett. d. tit. de Cleric. debit. §. 2. num. 11. & seq. & alij apud Barbof. in d. cap. odoardus num. 7. quemadmodum si nec Maritus, nec vxor habeant vnde viuant, maritus non gaudet priuilegio, ut nõ possit conueniri ultra quam facere possit: quia in tali casu æquius est, mulierem præferri, quæ repetit suum, quam virum lucrari Bart. in d. l. maritum nu. 4. Cau. can. decis. 30. num. 33. & seq. par. 1. Greg. dec. 473. num. 13. quod tamè non procedit in filiosam. qui pro gestis, dum erat sub patria potestate, non potest conueniri, postquam est effectus sui iuris, nisi in quantum facere potest, etiamsi creditor sit pauperior secundum Bald. in l. 2. num. 51. C. quod cum eo Paris. cons. 94. n. 50. lib. 1. Giurb. decis. 42. num. 2. & alios apud Gratian. discept. 799. nu. 7. & 8. vbi dicit, quod hoc est in filio propter mutationem status: tunc enim videtur quodammodo nouus homo, ut not. Bart. in Rubr. ff. quod cum eo.

Limitatur 5. quando clericus est suspectus de fuga: tunc enim carcerari poterit, immo ab ipso creditore capi potest, si aufugiat cum bonis, dummodo proprio iudici statim presentetur *Couar. d. lib. 2. cap. 1. num. 9. Bellett. d. 9. 2. num. 8. Gratian. discept. 222. nu. 49. & communem dicit Genuens. d. o. 3. num. 16.*

Limitatur 6. si clericus esset periurus *Gom. in Compend. Vtriusq. signat. versus finem Bellett. de Cleric. d. bit. d. 9. 2. num. 10. Genuens. ubi supra num. 16. vbi dicit, quod ad fundandum periurium sufficit probare, quod tempus soluendi est elapsum: sed hoc procedere potest, quando clericus esset in dolo, ut notat Vrsill. ad Afflict. dec. 308. num. 20. Barbof. loco cit. n. 10. Gratian. discept. 222. n. 49. quia dolus inemini debet patrocinari l. etiam 9. ff. sol. matr. vnde predictum beneficium clerico denegatur, si in fraudem creditorum bona consumpserit, vel pendente iudicio bona in extraneos alienauerit, vel si fuisset tutor, aut Curator, & malam rationem reddidisset de administratis, vel hereditatem adierit non confecto inventario, vel si clericatum suscepit, postquam fuit condemnatus ad debiti solutionem, ut resoluunt Doctores, quos refert, & sequitur Genuens. d. cap. 3. num. 6. & seq. Barbof. ubi supra à nu. 10. Bellett. d. 9. 2. num. 4. & seq. Rot. dec. 841. par. 3. diuers. idemque dicendum, si clericus conueniatur ratione depositi penes se facti secundum *Car. de Grass. eff. 7. num. 58. et**

*alios apud Barbof. loco cit. num. 13. secus esset, si absit dolus, & clericus propter paupertatem iuramentum obseruare non possit: quia cum hoc casu excusetur à pœna periurij, ut decisum refert Ricc. in collect. dec. 2239. bar. 6. æquum non est, ut predicto beneficio priuetur *Couar. var. lib. 2. d. cap. 1. vers. quoties verò Vrsill. ad Afflict. dec. 308 num. 21.**

Limitatur 7. in clerico, qui in ludo, vel luxuriosè viuendo bona sua consumpsit *Bellett. d. 9. 2. n. 6. vbi citat Bald. in l. 1. C. qui bon. ced. poss. Ferrett. conf. 144.*

Limitatur 8. in clerico exerceente illicitam negotiationem *Barbof. in de ip. odoardus nu. 18. Genuens. d. cap. 3. num. 12.*

Limitatur 9. quando clericus conuenitur pro debito descendente ex delicto *Abb. in cap. veniens. n. 4. de transact. & alij apud Bellett. ubi supra 9. 2. num. 9. quod intelligitur, quando pœna pecuniaria est applicanda fisco ad vindictam publicam: tunc enim si non habet in ære, debet luere in corpore iuxta l. fin. ff. de in ius voc. cap. fin. litibus de dol. & contum. secus si pecunia soluenda sit parti ratione interesse: quia tunc clericus inuatur dicto beneficio *Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 263. Genuens. d. cap. 3. num. 7. vbi citat Io. Andr. & Abb. in d. cap. odoardus Menoch. de Arbitr. cas. 447.**

¶ Quæres, an clericus renunciare possit beneficio dicti cap. odoardus? Resp. negatiuè, quia huiusmodi beneficium concessum fuit in fauorem totius ordinis clerici.

- ricalis, nè cogatur clericus cum dedecore mendicare; & ideo neque cum iuramento huic privilegio renunciare potest *arg. cap. ff. diligenti de for. compet. Genuens. d. cap. 3. num. 4. Bellett. tit. de cleric. de bit. §. 1. num. 32. Ceuall. commun. con. comm. q. 71. nu. 11. Cost. de Remed. subsid. remed. 29. nu. 8. & alij apud Barbof. in d. exp. Odoardus numero 24.*
- 12 Ità etiam nec Parens, nec Patronus potest cum iuramento renunciare beneficio, nè teneatur ultra, quam facere potest *L. ita. S. eleganter, ubi Bart. nu. 5. ff. sol. matr. Rota in Recanaten. separatio nisthori 16. Februarij 1625. coram Pirovano. idem de focero, ac marito dicit Giurb. decis. 45. num. 13. Ricc. in collect. decis. 227. par. 1. ubi citat Vincent. de Franch. decis. 164. quod rationi maximè consentaneum est ratione reuerentie huius personis debite; iuramentum enim non obligat contra bonos mores sicut nec quæcunque alia conuentionio, ut in d. S. eleganter ubi Bart. num. 5.*
- 13 Idem puto in donante, cui pinguius succurrendum est, quam alijs, qui verum debitum persolvere tenentur, nè ex liberalitate sua inops factus periclitetur *l. ex heredatum, §. l. seq. ff. de rei iud. & notat Ias. in d. §. sed & si quis n. 7.*
- 14 Secus dicendum est in alijs personis, in quibus hæ rationes non militant, & ideo si frater ad fauorem alterius fratris, seu sororis huic privilegio renunciauerit, renunciatio tenet *Giurb. dec. 45. num. 13. & 14. quemadmodum*
- 15 iuxta communem Doctorum sententiam filius renunciare potest beneficio *l. 2. ff. C. quod cum eo. quod est simile: requiritur tamen expressa renunciatio ita, ut non sufficeret generalis V. inc. de Franch. decis. 181. quem refert Ricc. in collect. decis. 231. V. rill. ad Afflict. dec. 308. num. 21. Giurb. decis. 45. n. 14. & seq. ubi etiam dicit, quod renunciatio vno ex dictis beneficijs alterum non censetur sublatum.*
- 16 Et hoc multo magis procedit in milite, ac socio, qui etiam tacite possunt huic privilegio renunciare, quia huiusmodi pactum non est contra bonos mores: & ideo si se obligauerint in forma Camere, exequutio obligationis non retardatur *Bart. in d. S. eleganter n. 1. Rot. in d. Recanaten. separationis thori coram Pirovano.*

S V M M A R I V M.

- 1 Quando Beneficiatus successor teneatur stare locationi factæ per prædecessorem.
- 2 Potest successor de nouo exigere à Conductore pensionem prædecessori anticipatè solutam, sed conductor habet recursum contra heredes locatoris, limitatur num. 3.
- 4 Successor tenetur stare locationi factæ per prædecessorem, si inchoatus esset annus, vel laborerium.
- 5 Successor recipiens pensionem vbi datur consentire locationi:
- 6 Si Beneficiatus debeat ante impletum tempus locationis, neque eius heredes, neque fideiussores